

Regional förvaltningsplan för klövvilt i Kalmar län

Viltförvaltningsdelegationen har beslutat om nedanstående förvaltningsplan för klövvilt i Kalmar län. Förvaltningsplanen skall utgöra övergripande riktlinjer för länets klövviltsförvaltning. Planens syfte är att ge jakträttshavare, jägare, markägare, lantbrukare och deras organisationer vägledning för förvaltningen av klövvilt.

Det är viktigt att viltstammarna förvaltas långsiktigt och aktivt, med beaktande av den biologiska mångfalden, i balans med betesresurser och att olika intressen kan nyttja naturens resurser.

Inledning

Kalmar län är 1 121 900 hektar stort, ett mångfacetterat landskap och rymmer en mängd olika naturtyper. Skogsareal uppgår till 782 000 hektar och åkermarken 146 000 hektar (Riksskogstaxeringen 2018, Skogsdata 2018 SLU) Länets är indelat i tolv kommuner och har cirka 245 000 invånare.

Här finns en blandning av ett småbrutet inland med inslag av åker och hagmarker samt lövträdsbestånd. En lång kuststräcka med skärgård och öar som har biotoper lämpliga för olika viltstammar, öppna jordbrukslandskap samt stora sammanhängande skogsområden. Denna variation uppskattas inte bara av länets invånare och tillresta naturälskare som utnyttjar naturen för olika ändamål, även viltet trivs i denna omväxlande miljö. Kalmar län har goda förutsättningar för viltrika marker med stora möjligheter till rekreation och jakt. Under de senaste 30-40 åren har antalet klövviltstammar ökat, både till antal och i utbredning. Nygamla arter som vildsvin och kronvilt förekommer idag över nästan hela länet och dovvilt finns lokalt i stora bestånd. Även lodjuren är nu mer eller mindre etablerade över hela länets fastlandsdel. Predation av lodjur på rådjur och dovvilt

ska betraktas som ett naturligt inslag i klövviltsförvaltningen. Denna nya sammansättningen av vilda djur i vårt landskap innebär både möjligheter och utmaningar. Vi kan i områden där klövviltstammarna ökar se att deras påverkan på landskapet kan vara högst påtaglig och negativ för både skogs och lantbruksnäringen, men även ur trafiksynpunkt och biologisk mångfald. Behov av att radikalt minska de totala klövviltstammarna föreligger på grund av de stora avvikelser vi ser då de övergripande målsättningarna av skador inom jord- och skogsbruk samt viltstammarnas kvalitet, främst älg, följs upp.

Viltet bidrar till intäkter av olika slag, rekreation och inte minst klimatsmart kött som livsmedel. Det är därför viktigt att de viltstammar som finns, förvaltas långsiktigt och uthålligt. I delar av Kalmar län finns stammar av älg, rådjur, vildsvin, kron- och dovvilt som konkurrerar med varandra om foderresurserna. Därför bör alla klövviltstammar förvaltas genom flerartsförvaltning. Detta kräver kunskap, dialog och samverkan. Förvaltningsplanen är ett led i att öka kunskapen och medvetenheten inom detta område, och ett konkret verktyg i förvaltningen.

Beslut

Regional förvaltningsplan för klövvilt i Kalmar län beslutades av Viltförvaltningsdelegationen 2019-11-25 och gäller tillsvidare. Beslutet innebär att tidigare beslutade regionala förvaltningsplaner upphör att gälla.

Uppföljning och revidering

Förvaltningsplanen följs upp årligen av Viltförvaltningsdelegationen och revideras vid behov.

Vill du veta mer

Besök vår webbplats
www.lansstyrelsen.se/kalmar
 Titta under fliken
Djur → Jakt och vilt

Kontaktuppgifter

Länsstyrelsen Kalmar län
 Regeringsgatan 1
 391 86 KALMAR
 Telefon 010 - 223 80 00

www.lansstyrelsen.se/kalmar

Länsstyrelsen
 Kalmar län

Bakgrund

Fakta och forskning

I nuläget pågår många forskningsprojekt om hur klövviltarterna påverkar varandra och foderresurserna när alla arter samexisterar, viss information finns redan publicerad. Klövviltstammarna varierar över länet både i utbredning och i populationsstorlekar. Etablering sker fortsatt av kronvilt och dovvilt. Populationsstorlek och kvalitet varierar främst på grund av fodertillgång, habitat och den jaktliga inriktningen.

Det totala klövviltstrycket är på många håll högt och ökande enligt betesinventeringen (ÄBIN) med skador som följd både i jord- och skogsbruk. Vildsvinsskadorna finns i hela länet och skadorna är ökande. Den ekonomiska kostnaden är betydande. Jordbruket i norra och mellersta länet får nu höstsådda grödor och vall nedbetade.

Stora betesskador inom skogen orsakar inte bara en betydande produktionsförlust, det vill säga ”förlorad tillväxt i etableringsfasen”, vilket tydligt kan studeras i ett så kallat referenshägn. Kvalitativa skador övervallas och upptäcks först i slutet av skogens omloppsperiod med ekonomisk förlust som resultat. Det bidrar till en minskad benägenhet bland markägare att plantera tall och lövträd. Att gran är mindre betesbegärlig än tall är en bidragande orsak till att markägare ofta har valt och till viss del fortfarande väljer att föryngra med gran på ståndorter lämpade för tall. Det i sin tur leder till att markens produktionsförmåga inte utnyttjas fullt ut samt minskar skogens foderbärande förmåga vilket missgynnar klövviltets livsbedingungen. Gran sidoskottsbetas nu i allt högre utsträckning i länet på grund av foderkonkurrens.

Ett högt betetryck bidrar även till att betesbegärliga trädslag som rönn, asp, sälg och ek (RASE) i mindre utsträckning blir trädbildande. Balansen är viktig för produktion av den biologiska mångfalden.

Viltet i länet är i likhet med produkter från jord- och skogsbruk en värdefull och förnybar naturresurs och måste förvaltas på ett hållbart sätt i balans med övriga näringar. Viltkötet är också en klimatsmart del av livsmedelsproduktionen på lokal nivå. Viltet genom jakten står också för ett stort värde, både ett jaktligt värde i form av intäkter för markägare genom arrenden, men också genom rekreation. Även för allmänheten, turister och andra som vistas i naturen, har viltet en viktig roll för en total naturupplevelse. Det är dock inte antalet vilt som är avgörande för ett högt rekreativvärde eller intäkter i form av arrenden.

Foto av: Mostphotos

Flerartsförvaltning

Flerartsförvaltning är ett begrepp som betyder att hänsyn ska tas till alla förekommande klövviltarter och hur de påverkar varandra. Om de som förvaltar ett större markområde är överens om att till exempel älg är den klövviltart som ska prioriteras, så ska jakttrycket planeras för att öka på övrigt klövvilt. Därmed ges förutsättningar åt älg. Det är inte längre möjligt att endast planera för en klövviltart om det finns fyra, fem andra arter som lever i samma område och delvis konkurrerar om samma föda. Arterna påverkar varandra och hänsyn ska tas till det sammantagna antalet klövvilt som uppehåller sig i området och tillgängligt foderutbud. Förvaltningsplanen ska bidra till att viltet förvaltas tillsammans och med hänsyn till näringarna och övriga intressen som berörs av viltet. Det gäller till exempel hänsyn till viltets påverkan i vårt landskap, skadebild i jord- och skogsbruk och trafikolyckor med vilt inblandat.

Övergripande målsättningar

Förvaltningen ska genom adaptiv förvaltning, utan inbördes prioritering;

- Ge klövvilt av hög kvalitet.
- Skapa balans med betesresurserna.
- Förebygga och minska viltolyckor i trafiken.
- Förebygga och minska skador på skog och inom jordbruk.
- Gynna biologisk mångfald i dess vidaste begrepp.
- Vara faktabaserad.

Definitionen av hög kvalitet skiljer sig mellan de olika arterna och redovisas därför som artspecifika mål.

Mål för trafiksäkerheten

- Trafikolyckor där klövvilt är inblandade i Kalmar län ska minska, framför allt genom att med jakt minska klövviltstammarnas storlek och genom trafiklösningar.

Mål för skador på skog och gröda

Betesskadornas storlek styrs av flera faktorer såsom fodertillgång och vilttäthet. Även skogsbrukets viltanpassning och det totala betetrycket från hjortvilt ska beaktas i förvaltningen.

Betrycket på skog mäts genom ÄBIN där medelhöjden för inventerade tallar normalt är cirka två meter.

- 7 av 10 förnygrade tallar ska vara oskadade av vilt vid fem meters höjd. Detta mäts dels genom andelen årsskador på tallstammar där målet är att dessa ska uppgå till högst 2-5%, beroende på bonitet och tidigare skadehistorik. Dels genom ackumulerade skador på tallar där maximalt 15% av tallarna får vara skadade av klövvilt.
- Förnygring ska kunna ske med för ståndorten lämpligt träslag. Andelen tallungskogar ska öka från nuvarande nivåer och mot ett långsiktigt mål där all lämplig mark förnygras med tall.
- Rönn, asp, sälg och ek (RASE) ska kunna bli trädbildande där de förekommer naturligt. Detta mäts genom att andelen RASE med gynnsam konkurrensstatus ska öka på älgförvaltningsområdes (ÄFO) nivå.
- En normal växtföljd ska kunna bedrivas inom jordbruket utan en för stor negativ påverkan från klövviltet.

Vägledning

Utfodring

Det är mycket ovanligt med så stränga vinterförhållanden att utfodring av klövvilt behöver ske.

Om så måste ske ska det göras i enlighet med gällande lagstiftningar.

Utfodring ska inte ske nära vägar eller så att viltet lockas att passera vägar med trafik med höga farter och täthet, även risken för påverkan på växande skog och gröda ska beaktas.

Foto av: Mostphotos

Etik

Etik är en viktig vägledning i hur man skiljer på vad som är rätt från vad som är fel och förstår konsekvenserna av sitt handlande. Största delen av all jakt idag sker genom god etik och enligt gällande lag. För att försäkra oss om att kunskapen i dessa frågor hålls aktuella, visas här en sammanställning med vissa rekommendationer.

Vid jakt

Jakten ska bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande och så att människor, hundar och egendom inte utsätts för fara.

- Behandla allt vilt med respekt. Det gäller vid såväl val av jaktmetod, skottillfälle, eventuellt eftersök och tillvaratagande och transport.
- Inför jakten ska jägaren provskjuta och avlägga prov med sitt vapen tillsammans med avsedd ammunition. Regelbundet övningsskytte är av vikt.
- Agera alltid jägarmässigt vid skottillfället, det vill säga avstå hellre ett osäkert skott än att riskera att skadeskjuta.
- Skjut alltid det minsta djuret först när det kommer flera.

Vildsvin

Sugga som åtföljs av smågrisar är fredad enligt jaktförordningen, förutom vid skyddsjakt. Även om en sugga som åtföljs av småkulingar får skjutas vid skyddsjakt enligt jaktförordningen, är det inte etiskt korrekt att skjuta. Likaså skottillfälle med sugga som har dragna spenar, indikerar att hon har småkulingar i ett bo.

Hund

Använd rätt hund vid rätt tillfälle. Det är jaktledarens och hundförarens planering tillsammans med den enskilde hundens egenskaper, som är avgörande för om jakten bedrivs enligt lag och god jaktetik.

- Använd inte hundar som kan skada friskt vilt.
- Tillåt inte jakt med hundar som jagar tillsammans. Risken är stor att de blir övermodiga och därmed riskerar att skada viltet eller själva bli skadade.
- Låt inte hundar jaga vid besvärliga väderförhållanden som exempelvis när det är varmt ute, sträng kyla, djup snö eller skare.
- Vid jakt med hund kan ibland moderdjur och hennes ungar dela upp sig. Var aktsam så inte förande hondjur faller.

Vid behov av eftersök

Det är både en juridisk och etisk skyldighet att utföra dessa på ett korrekt sätt. Jägaren ska snarast vidta de åtgärder som behövs för att skadat vilt, utan hinder av olika lagar, kunna avlivas utan minsta möjliga lidande.

- Jaktledaren ska försäkra sig om att särskilt tränat eftersöks-ekipage, hundförare och hund, skall finnas på skottplatsen inom två timmar för att kunna spåra upp det skadade viltet.

- Vid eftersök på vildsvin bör eftersök ske så snart som möjligt efter skadeskjutningen.
- Om vilt har skadats vid jakt på ett jaktområde och sedan tar sig in på ett annat jaktområde, ska jägaren se till att jakträttsinnehavaren eller markägaren på det jaktområdet snarast underrättas. Om jakträttsinnehavaren eller markägaren endast kan nås med svårighet, får Polismyndigheten underrättas i stället.

Statistik

Förvaltningen ska baseras på fakta. Det är viktigt att det finns ett bra underlag från flera olika inventeringar. Betestrycksinventeringar (ÄBIN), foderprognoser, referenshägn, älgobs, slaktvikter, avskjutningsstatistik och eventuell spillningsinventering är viktiga styrmedel. Även inträffade trafikolyckor ska beaktas. Utifrån den inhämtade statistiken ska mål sättas för viltstammarnas storlek och sammansättning inom varje förvaltningsområde. För att följa upp stammarnas utveckling och vid behov vidta eventuella korrigeringar åtgärder mellan och under jaktsäsong, krävs att jägare och markägare fortlöpande under pågående jakt rapporterar beslutad statistikinsamling. Samtliga jagande jaktlag ska delta i beslutade inventeringsmetoder.

ÄLG

Bakgrund

Tätheten i älgstammen varierar lokalt över länet, av olika faktorer och förutsättningar för älgen.

Det är upp till varje Älgförvaltningsområde, ÄFO, att efter samråd med Älgskötselområdena, ÄSO, fastställa lämplig täthet utifrån lokala förutsättningar. Grundstenarna i älgförvaltningen är att älgstammen ska ha hög kvalitet och vara i balans med foderresurserna. För beräkning av avskjutning i förhållande till uppsatta mål ska beräkningsverktyget Älgfrode användas.

Kvalitativa målsättningar

I varje ÄFO är målsättningen att det ska finnas:

- 35 - 40% tjurar av vuxna älgar i älgobsen mätt som löpande treårsmedeltal.
- Minst 0,8 kalvar per vuxet hondjur i älgobsen mätt som löpande treårsmedeltal.
- Slaktvikt på kalv ska uppgå till 65 kg.

Förvaltning

- Beslutade avskjutningsmål i älgförvaltningsplaner och älgskötselplaner ska nås, gäller både kvalitet och numerärt. Målen ska vara grundade på fakta, vilka samlas in genom kvalitetssäkrade metoder samt väl genomförda analyser av dessa fakta.
- Ståndortsanpassat skogsbruk ska bedrivas med hög andel tallskog som ger god marktäckningsgrad av bärris.
- Viltanpassad röjning ska ske, vilket ska gynna hög andel löv (RASE).

Älgen rör sig över stora ytor. Därför bör förvaltning och jakt bedrivas efter samma regler inom lämpliga geografiska områden. Förvaltningsreglerna ska vara väl grundade och långsiktigt beslutade för att uppnå en god utveckling av älgstammens

kvalitet. För ÄFO, där förhållandena avviker kraftigt från övriga länet kan ÄFO, efter beslut av Länsstyrelsen med stöd av forskning eller inventering, få avvika från delar av denna förvaltningsplan. Arterna påverkar varandra och hänsyn ska tas till det sammantagna antalet klövvilt som uppehåller sig i området och tillgänglig fodertillgång.

VILDSVIN

Bakgrund

Vildsvinen är utbredda i hela Kalmar län, på fastlandet och mer sporadiskt på Öland. Etableringen har inneburit ett ökat jaktvärde för jägarna men också betydande konflikter som medför stora utmaningar. De skador som vildsvin orsakar är stora. Till skadeområden räknas trafiken, lantbruk, skog, värdefulla natur och kulturmiljöer, trädgårdar och offentliga rekreationsytor. Fast etablering av vildsvin på Öland är olämpligt utifrån den känsliga naturen.

Målsättningar

Den övergripande målsättningen är att minska populationen.

Det långsiktiga målet för vildsvinsförvaltningen är en frisk och kontrollerad population av god kvalitet som är anpassad till lokala förutsättningar.

Kortsiktiga mål är att minska skadeverkningarna av vildsvin. Målet kräver en ökad samverkan mellan jägare, markägare och lantbrukare.

Förvaltning

Om målen för länets vildsvinsförvaltning ska kunna uppnå behövs en god samverkan mellan alla berörda parter.

Jägare, markägare och lantbrukare samt deras organisationer uppmanas att ta lokala initiativ för att stimulera till att öka samverkan mellan de berörda. Jakt och skydds jakt på vildsvin bör ske lokalt och samordnat för att öka säkerheten och effektiviteten. Vid samverkan är det också viktigt att diskutera lämpliga förebyggande åtgärder mot vildsvinsskador. Väderförhållanden som påverkar vildsvinens reproduktion eller överlevnad bör också beaktas.

Det effektivaste sättet att reducera en vildsvinspopulation är att fokusera jakten på suggor och gyltor (reproduktiva honddjur), särskilt under perioden oktober till december. Under denna period har färre suggor smågrisar än under januari till maj. Det medför mindre risk att skjuta sugga som har smågrisar.

Skadorna kan i viss mån begränsas genom en väl anpassad förvaltning och samarbete över gränserna mellan jägare, markägare och lantbrukare.

Vid vildsvinsskador utanför detaljplanerat område rekommenderas skydds jakt, som är effektivast direkt efter första angreppet, ur skadeförebyggande perspektiv.

Vid skador på jordbruksmark är snabba insatser i form av skydds jakt en viktig del. Under skadekänsliga perioder bör hela jakttrycket koncentreras till skydds jakt. Vid skador på spannmål, majs och andra höga grödor underlättas jakten betydligt om lantbrukaren tagit upp skjutgator i lämpliga riktningar när det första angreppet skett. Val av odlingsgrödor påverkar också risken för angrepp. Skadedrabbade grödor är främst vall och spannmål. El- och viltstängsel samt skrämselfåtgärder kan vara bra alternativ. Att låta hundar röra sig i området, lösa eller kopplade beroende på förhållandena, är också ett bra sätt att störa vildsvinen.

Val av attraktiva odlingsgrödor i nära anslutning till större vägar utan stängsel kan öka viltolyckorna. Vid framförallt majsodling kan kantzon förslagsvis lämnas med lägre gröda närmast vägen för att underlätta sikten för trafikanterna. Vid odling av grödor som är särskilt begärligt för vildsvin, bör den som ansvarar för vägunderhållet informeras, därmed ges möjlighet att utföra släntslätter på sådant sätt, att viltet blir synligare i vägkant. Uppsättning av viltstängsel anpassade för vildsvin, samt faunapassager kan också verka förebyggande. Likaså trafikinformation vid utsatta vägar, kombinerat med anpassad hastighet.

Sammanfattningsvis kan lantbrukare bidra med att informera jägarna kring problemområden, öppna upp skjutgator och hjälpa till med skötseln av åtlar. Jägare kan bidra med att jaga vildsvin i skadekänslig gröda, skapa störnings- och jakt fria områden under skadekänsliga perioder och störa vildsvinen med hund, lös eller kopplad i lina beroende på förhållandena.

Fällor får användas om de riktlinjer och konstruktionskrav för fällor för levandefångst av vildsvin som finns på naturvård verkets hemsida följs.

Vid problem är det markägaren och jakträttsinnehavarens ansvar att se till att parterna samverkar. Huvudansvaret för viltförvaltningen ligger hos markägaren.

RÅDJUR

Bakgrund

Rådjursjakten har starka traditioner i Sverige och regleras inte av licenstilldelningar. Rådjurens förhållandevis små hemområden gör det möjligt att även på mindre och medelstora områden bedriva en kvalitativ förvaltning. Rådjuret är det talrikaste klövviltet i Kalmar län. Populationen finns över hela länet och är särskilt talrikt på Öland. Rådjur står för 75 % av alla viltolyckor i Kalmar län.

Kvalitativ målsättning

Andelen kid av den totala avskjutningen i områden med bra sammansättning bör ligga på minst 50%.

Fördelning i avskjutning av vuxna djur ska anpassas efter rådande sammansättning och målsättningen.

Vid selektiv avskjutning under exempelvis bockjakten bör enbart bockar av sämre kvalitet eller bockar som går på retur fällas.

Vid förvaltning av rådjursstammen har förekomst av räv och lodjur stor påverkan, vilket bör beaktas i förvaltningen.

Förvaltning

Klövviltsarterna påverkar varandra och hänsyn ska tas till det sammantagna antalet arter som uppehåller sig i området och tillgänglig fodertillgång.

- Samarbete över större områden ska ske för att förvalta en egen rådjursstam. Detta ska ske genom samverkan och ökat fokus på flerartsförvaltning.
- Rådjursstammarna varierar inom länet och inom framtida förvaltningsområden bör mål för rådjurstätheten anges i antal per 1000 hektar.
- Könsfördelningen bör vara jämt fördelad i avskjutningen högt jakttryck på kid bör eftersträvas.
- Öka den totala avskjutningen där behov finns.

Foto av: Mospixphotos

KRONVILT

Bakgrund

Kronvilt har under en längre tid funnits i norra Kalmar län, där det också finns i särklass de största stammarna. I södra länet är stammen mera sporadiskt förekommande. Med utgångspunkt från att det är olika förutsättningar så behöver förvaltningen se olika ut i olika delar av länet. Fast etablering av kronvilt på Öland är olämpligt utifrån den känsliga naturen.

Kvalitativa målsättningar

Som långsiktigt mål bör avskjutning ske så att en jämn könskvot uppnås i kronobsen när man har en stam i balans och så att andelen hjortar med kronbildning utgör 50 % procent av handjuren. Kalvandelen i avskjutningen bör minst vara 35 %. Slaktvikten på kalv bör uppgå till 30-35 kg.

Förvaltning

Förvaltningen av kronviltet i Kalmar län bör i möjligaste mån samordnas med övriga klövvilt för att kunna hantera balansen mot den gemensamma fodertillgången och även utnyttja gemensam administration för älg.

Skötseln skall ses som en helhetssyn och baseras på länets lokala karaktärer och förutsättningar.

Mål för stammarnas storlek bör bestämmas på kronhjortsskötselområdesnivå i samverkan mellan jaktträttschavare och markägare.

Arterna påverkar varandra och hänsyn ska tas till det sammanlagda antalet klövvilt som uppehåller sig i området och tillgänglig fodertillgång.

För att få jaga vuxet djur av kronvilt krävs att jaktmarken ingår i ett kronhjortsskötselområde.

Registrering av kronhjortsskötselområde inför kommande jaktår inlämnas senast den 31 januari till Länsstyrelsen. Minsta enhet för bildande av ett kronhjortsskötselområde är ett be-

fintligt älgskötselområde. Kronhjortsskötselområdena bör följa gränserna som gäller för älgskötselområdena, dock kan två eller flera älgskötselområden sammanfogas till ett kronhjortsskötselområde.

Älgförvaltningsgrupperna bör åta sig samma övergripande och granskande roll för kronviltet som de har när det gäller älgförvaltningen.

De allvarligaste skadorna på skog är barkflängning på gran som i vissa miljöer kan bli omfattande – en skada där majoriteten av de skadade träden drabbas av mer eller mindre utbredd rötinfektion med en kraftig kvalitetsnedsättning som följd. Det förekommer att unga bestånd får slutavverkas på grund av detta. Störst risk finns i anlagda granbestånd på bördiga marker speciellt då intilliggande åkrar erbjuder rik tillgång på betningsbegärlig grönfodermassa.

I lantbruket kan kronviltet orsaka allvarliga betes-, ligg- och trampskador, speciellt i områden där stammen är tät eller på avlägset belägna skiften omslutna av skog. Markägare och jägare ska ta hänsyn till skador på gröda som drabbar brukare.

Trafikolyckorna är relativt få i förhållande till stammens storlek jämfört med övrigt klövvilt men trenden är ökande.

Är skadefrekvensen hög bör kronviltstammen beskattas så att man når en acceptabel skadenivå. Det är viktigt att förvaltningen av kronviltet avgörs på lokal nivå genom dialog mellan jägare, jordbrukare och markägare.

DOVVILT

Bakgrund

Dovvilt har under en längre tid funnits i norra och mellersta Kalmar län, där det också finns i särklass de största stammarna. I södra länet är stammen mera sporadiskt förekommande. Med utgångspunkt från skillnaderna i dovvaltets förekomst så behöver förvaltningen se olika ut i olika delar av länet.

Kvalitativ målsättning

Könsfördelningen bör vara 30 % hjort och 70 % hind av de vuxna djuren och minst 20 % av hjortarna bör utgöras av kapitala handjur 5-9 år.

Önskvärt är att slaktvikten på kalv i genomsnitt bör ligga på 12-15 kg.

Förvaltning

Dovviltstammarna varierar kraftigt inom länet och inom framtida förvaltningsområden bör mål för dovvalttheten anges i respektive samförvaltningsplan i antal per 1000 hektar.

Arterna påverkar varandra och hänsyn ska tas till det sammanlagda antalet klövvilt som uppehåller sig i området och tillgänglig fodertillgång.

Andelen kalv av den totala avskjutningen i etablerade områden med bra sammansättning ska ligga på minst 50 %. Fördelning i avskjutning av vuxna djur ska anpassas efter rådande sammansättning och målsättningen. Här måste beaktas att hjortar har en betydligt högre övrig dödlighet än hindar. Man bör vara restriktiv med avskjutningen av antalet kapitala handjur då dödligheten är högre hos dovvalt än övriga svenska klövvilt, antalet ska anpassas efter målet på könsfördelningen och andelen kapitala handjur. Avstå från att skjuta spets- och stånghjortar. Dessa ska sparas då de är rekryteringsgrunden till de kapitala hjortarna i framtiden.

Foto av: Mostphotos

Av kapitala hjortar bör främst sådana hjortar med dåliga anlag samt de hjortar som går på retur fällas.

I områden där man är i förvaltningsfasen (målet med sammansättningen är uppnått och kvaliteten är god) bör kalvjakten släppas fri. Avskjutningen av vuxna djur ska fortsatt anpassas för att uppfylla de satta målen.

